

Prezident İlham Əliyevin 14 fevral 2024-cü ildə Milli Məclisdə andıçma mərasimində bildirmişdi: “Biz bundan sonra da Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin yaradılması ilə bağlı addımlar atacağıq”. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında isə “vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar edilməsinə nail olmaq” müddəası xüsusi vurğulanıb.

Ölkə Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında qeyri-hökumət təşkilatlarına dövlət dəstəyi sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi”, “Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin Nizamnaməsi”nin təsdiq edilməsi haqqında 19 aprel 2021-ci il tarixli fərmanı, Nazirlər Kabinetinin bu fərmanların icrasının təmin edilməsi ilə bağlı müvafiq qərarları QHT-lərin cəmiyyətdə yeri, rolu, vəzifələri, fəaliyyətinin tənzimlənməsi kimi məsələləri dəqiqliklə müəyyən edib. Bu hüquqi sənədlər QHT-lərin inkişafında, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında yeni mərhələnin əsasını qoydu.

Bu gün Azərbaycan QHT sektorunda böyük bir canlanma, yüksək əhvali-ruhiyyə, işgüzarlıq mühiti, proaktiv fəaliyyət müşahidə edilir. Artıq tədbir naminə tədbirlər deyil, hədəf auditoriyaya yönəlik işlər, ölçüləbilən nəticələr önə çıxır, hesabatlılıq artır. Dövlət-QHT münasibətləri “yardım modeli” çərçivəsindən çıxaraq, qarşılıqlı məsuliyyət, təsirlik, etimad, şəffaflıq modeli üzərində qurulur. QHT Agentliyi son illər qəbul olunmuş 19 Dövlət Proqramı üzrə 67 tapşırığın icrasını

QHT-lərin vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu

97 faiz göstərici ilə tamamlayıb və belə yüksək nəticə qurumun tarixində ilk dəfə əldə olunub. Agentlik dövlət-özəl-QHT əməkdaşlığının ilk nümunələrini yaradıb.

QHT-lərin KİV-lə əməkdaşlığının gücləndirilməsi həm də vətəndaş cəmiyyətinin inkişafına, şəffaflığın təminatına stimül verən amildir. Artıq media reyestrində adı olmayan sayt, qəzetlərin pullu xidmətlərindən imtina olunur, bu da QHT-lərin məsuliyyət hissini artıran amillərdən biri kimi təqdirəlayiqdir. QHT sektorunda aktualıq kəsb edən çağırışlara konkret, uzunömürlü işlə cavab verilmə-

si ənənəyə çevrilir.

Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə müxtəlif beynəlxalq təşkilatların, ərmonipərəst dövlətlərin ölkəmizə qarşı qərəzli yanaşmalarına operativ reaksiya, etiraz bəyanatları, qəbul edilən müraciətlərin yüzrlərlə media qurumuna, ayrı-ayrı şəxslərə göndərilməsi təsirsiz qalmırdı. QHT sektorunun hazırkı fəaliyyətində şəhid ailələrinə mənəvi dəstək, mina təhlükəsinin aradan qaldırılması, işğaldan azad olunmuş ərazilərin dirçəlişi, Böyük Qayıdış proqramının icrası istiqamətində layihələr mühüm yer tutur.

Hazırkı tələbkarlıq, kəmiyyətdən keyfiyyətə keçid prosesində fəaliyyəti görünməyən, ictimai faydası olmayan QHT-lər öz-özünə sıradan çıxır, sağlamlaşdırma tədbirlərinin nəticəsi olaraq bu sektora süni axın xeyli daralıb.

QHT sektoru ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin də fəal iştirakçısına çevrilib. COP29 yönümlü fəaliyyətlərin Təşkilat Komitəsində QHT sektorunun xeyli nümayəndəsi təmsil olunub. COP29 dövründə 137 ölkədən BMT statuslu 1023 QHT-nin Azərbaycanın lehinə bəyanat verməsi tarixi hadisə idi.

2025-ci ilin aprelində isə Bakıda Qlobal Cənub QHT Platforması təsis olundu. Cənub QHT Platformasının yaradılmasına 116 ölkədən 120 nümayəndə şəxsən, 137 ölkədən isə 1023 nümayəndə imza ilə dəstək verib. Bu, Azərbaycan QHT-lərinə etimadın göstəricisi idi. Bakının Qlobal Cənub QHT Platformasının daimi mənzil-qərgahına çevrilməsi, rəhbərliyin Azərbaycan QHT-lərinə həvalə edilməsi tarixi nailiyyətdir. 2026-cı ilin mayında Qlobal Cənub QHT Platformasının Baş Assambleyası da Bakıda keçiriləcək.

Dövlət başçımızın qarşıya qoyduğu strateji xəttin əsasında dayanan – “Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz Türk dünyasıdır” – kəlamı QHT-lərin fəaliyyətində yeni istiqamətlər açır. Bu ay Azərbaycanda Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin QHT-lə-

rinin Həmrəylik Forumu keçiriləcək.

QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyi həm ölkə daxilində, həm də xaricdə kütləvi tədbirlərin bacarıqlı təşkilatçısı kimi qəbul olunur. Azərbaycan QHT-lərinin xaricdə keçirdiyi tədbirlərin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə 4 dəfəyədək artıb. Bu günlərdə ilk dəfə BMT Baş katibi öz hesabatında “Bakı Təşəbbüs Qrupu”nun yaydığı hesabatı istinad edib.

Bu gün QHT Agentliyinin fəaliyyətində süni intellekt və rəqəmsal həllər dövrünün tələblərinə müvafiq “rəqəmsal QHT” konsepsiyasının reallaşması yeni, fərqli müstəvidə iş aparılmasını, daha ciddi nəticələr əldə edilməsini, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinin Azərbaycan həqiqətlərinə cəlb olunmasını, bütövlükdə regionun lider dövlətinin nüfuzuna uyğun layihələrin, tədbirlərin gerçəkləşməsinə tələb edir.

Oktyabrın 20-də Xankəndidə “Konstitusiya və Suverenlik İli”nə həsr edilmiş Azərbaycan QHT-lərinin Əməkdaşlıq Forumunun iştirakçılarıntın Prezident İlham Əliyevə müraciətində vətəndaş cəmiyyəti təsisatlarının yeni çağırışlar dövründə dövlət başçımızın etimadına layiq olmaq üçün aydın hədəflərə aparan yolda çalışmalarını daha da gücləndirmək əzmi xüsusi vurğulanıb.

***Hacı ABDULLA,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru***